

Duitsland en Europa:

De financiële crisis

De kleine stapjes van Angela Merkel: 2005-heden

De grootste uitdaging van het kanselierschap van Merkel werd de financiële crisis die in de loop van 2008 uitbrak. Tijdens de eerste bankencrisis wist de grote coalitie van CDU/CSU en SPD nog kordaat te reageren, maar toen de kredietcrisis oversloeg naar de zuidelijke landen, en Merkel regeringspartner SPD had ingeruild voor de liberale FDP, bleek ze een gezamenlijk Europees antwoord op de crisis in de weg te staan. Ook Duitsland had zich in eerste instantie beperkt tot reddingsprogramma's die op de nationale economie waren gericht. De kritiek op de handelwijze van kanselier Merkel nam sterk toe.

Vlak na haar aantreden als kanselier oogstte Merkel veel lof met haar inzet voor een nieuw Europees verdrag en het klimaatbeleid. De bescheiden, afwachtende en bemiddelende 'methode-Merkel' keerde zich tijdens de financiële crisis tegen haar. Merkel werd verweten dat ze niet vastbesloten genoeg was, dat ze treuzelde terwijl de crisis schreeuwde om een daadkrachtige aanpak. Volgens oud-minister van Buitenlandse Zaken Joschka Fischer (Groenen) was de regerin- Merkel voor een groot deel verantwoordelijk voor het tekortschietende crisismanagement in Europa.

De onrust op de financiële markten dreef diverse Europese lidstaten in het nauw. Voor Griekenland, Ierland en Portugal moest de EU noodhulp organiseren om de euro in stand te kunnen houden. Een heropleving van de Duits-Franse relaties in het voorjaar van 2009 was daarvoor van groot belang. Merkel en Sarkozy presenteerden gezamenlijk plannen om noodlijdende eurolanden te helpen. Onderdeel van de plannen was een uitbreiding van het economisch beleid op Europees niveau zodat de EU middelen kreeg om de lidstaten tot een solide financiële huishouding te dwingen. Daarnaast lanceerden de Europese regeringsleiders een fonds voor noodlijdende eurolanden (EFSF). Vanaf 2013 wordt dat fonds een permanent crisismechanisme, het Europees Stabiliteits Mechanisme (ESM).

Eén van de redenen waarom Merkel zich terughoudend opstelde was dat zij niet wilde dat vooral Duitsland, als grootste land in de EU, zou opdraaien voor de kosten van de crisis. Vooral de liberale FDP keerde zich tegen een Unie waarin

lidstaten elkaars schulden overnemen.

Daarnaast zag zij ook niets in de plannen van de Franse president Sarkozy voor een economische regering van de EU. Volgens Merkel waren de plannen van Sarkozy te protectionistisch en werd de economie zo te veel een staatsaangelegenheid. Bovendien zoekt zij naar oplossingen die de Zuid-Europese regeringen dwingen om daadwerkelijk te bezuinigen. Zolang de EU te weinig handvatten heeft om lidstaten te dwingen hun begroting aan te passen verzet Merkel zich tegen al te grote structuurveranderingen van de EU.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/naslagwerk/379/de-financiele-crisis>